METSÄBIOTALOUDEN TIEDEPANEELI

Metsäbiotalouden tiedepaneelin asiantuntijalausunto

Asia: O 32/2023 vp Näkökulmia luonnon ja teknisiin hiilinieluihin - rooli nollapäästöisessä taloudessa

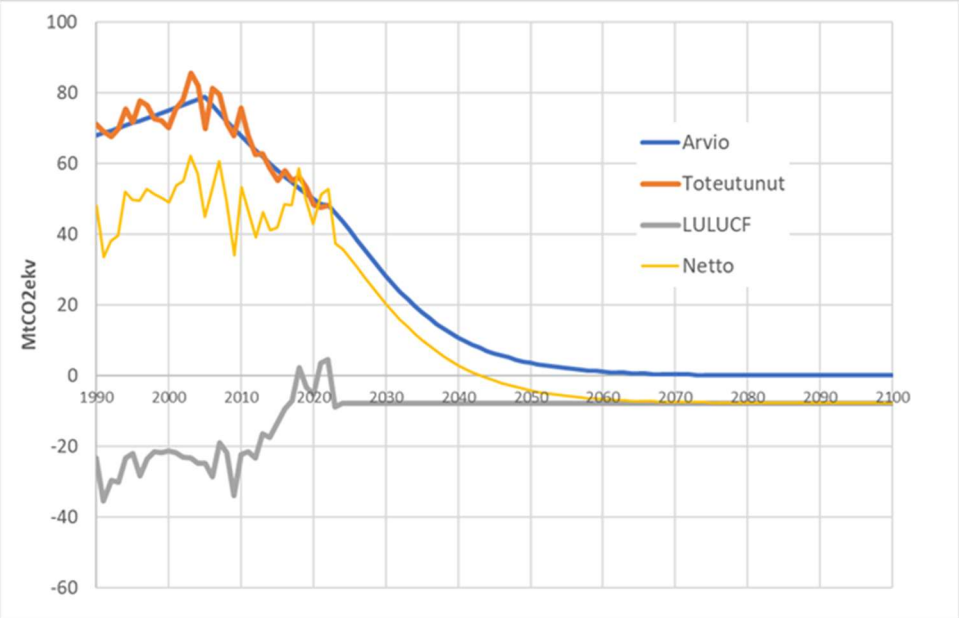
Eduskunta
Eduskunnan ympäristövaliokunta

Aika: torstai 15.2.2024 klo 10.00

Asiantuntijalausunnon esittäjä: Antti Asikainen

Johdanto

Suomi ei saavuta hiilineutraaliutta, mikäli maankäytön nielua ei saada kasvu-uralle tai mikäli lisätoimia ei tehdä muilla sektoreilla. Sekä EU-tasolla että Suomessa metsien nielut ovat olleet laskevia jo yli vuosikymmenen ja mm. kasvava puunkorjuu, metsien ikääntyminen ja nopeasti yleistyvät metsätuhot viittaavat siihen, että tämä trendi jatkuu. Pohjoismaissa metsien kasvu kääntyi laskuun jo noin kymmenen vuotta sitten.



Kuva 1. Suomen toteutuneet ja arvioidut fossiilisten kasvihuonekaasujen päästöt sekä Suomen toteutuneet ja arvioidut maankäytön hiilinielut voidaan yhdistää nettopäästöksi. (Lähde: Metsäbiotalouden tiedepaneeli.)

Lausunto

Metsäbiotalouden tiedepaneeli korostaa, että

1. EU:n maankäyttösektorille asettama nielutavoite on arvioitava uudelleen, sillä EU loittonee jatkuvasti tavoitteestaan.

2. On käynnistettävä teollisuuspoliittiset toimet **biogeenisen hiilidioksidin talteenoton ja vihreän siirtymän** vahvistamiseksi.

3. Hiilinielujen kasvattamiseen liittyvien **politiikkatoimien on oltava vaikuttavia ja kustannustehokkaita ja niiden potentiaalin arvioinnissa otettava huomioon EU:n biotalousstrategian, ennallistamistavoitteiden ja BD–strategian mukanaan tuomat rajoitteet.**

4. Suomen maankäyttösektorin nielukehitys on arvioitava realistisesti perustuen uusimpiin inventaariotietoihin ja tutkimuksiin.

5. Vastuullisen päätöksenteon ja ennakoivan politiikan tulee ottaa huomioon geopolitiikassa tapahtunut muutos ja sen aiheuttama paine esimerkiksi puun energiakäytön kasvattamiselle lyhyellä aikavälillä huoltovarmuuden turvaamiseksi.

EU-tasolla tiedepaneeli korostaa lisäksi seuraavia seikkoja:

6. Suomen on hyödyllistä tuoda esille biogeenisen hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen mahdollisuuksia osana EU:n ilmastopolitiikkaa.

7. Biogeenisen hiilidioksidin talteenoton taloudellinen kannustin edellyttää, että se luetaan osaksi hinnoiltaan ja toiminnaltaan vakiintunutta päästökauppasektoria. Jos talteenotto rinnastuu maankäyttösektoriin, hinnanmuodostus talteenotetulle hiilidioksidille on investoreiden näkökulmasta epävarmaa.

8. EU:n on tehtävä realistinen investointitiekartta biogeenisen hiilidioksidin talteenoton vaatimille laitoksille ja niiden rahoitukselle.

9. EU:n metsien nielukehitystä on peilattava muiden talousalueiden ja erityisesti suurten metsämaiden nielukehitykseen. Esimerkiksi Kanadassa suhteellisen alhainen metsien hyödyntämisaste on ollut osaltaan vaikuttamassa suuriin metsätuhoihin.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat: Esa Vakkilainen ja Antti Asikainen

Liitteet:

Tiedoksi: